

Dosarul nr.2rc-87/23
2-22176749-01-2rc-23082023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. G. Grozav)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, A. Braga, V. Mihaila)

DECIZIE

25 octombrie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Aliona Donos
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Mion-Plant”, reprezentată de avocatul Andrei Crasnostan,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Centrul Științifico-Practic „Protecția Plantelor” Societatea cu Răspundere Limitată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Mion-Plant” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 21 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel,

a c o n s t a t a t:

La 29 noiembrie 2022, Centrul Științifico-Practic „Protecția Plantelor” Societatea cu Răspundere Limitată (în continuare „Protecția Plantelor” S.R.L.), reprezentantă de avocatul Serghei Leontean, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Mion-Plant” (în continuare S.R.L. „Mion-Plant”), solicitând încasarea datoriei, în mărime de 27 624,99 dolari SUA, a dobânzii de întârziere, în mărime de 11 132,30 dolari SUA, cheltuielile de judecată constituite din cheltuielile pentru asistență juridică, în mărime de 15 000 lei, și cheltuielile privind plata taxei de stat, în mărime de 22 440 lei și 67,69 lei, conform bonurilor de plată.

Prin încheierea din 15 decembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prezenta cerere de chemare în judecată a fost acceptată spre examinare.

Prin hotărârea din 27 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de „Protecția Plantelor” S.R.L. și s-a încasat de la S.R.L. „Mion-Plant” în beneficiul „Protecția Plantelor” S.R.L. datoria formată în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.43c din 31 mai 2019 și a facturilor fiscale, în mărime de 27 624,99 dolari SUA, dobânda de întârziere în mărime de 11 132,30 dolari SUA, convertiți în lei moldovenești la data executării

hotărârii conform cursului oficial al BNM, cheltuielile pentru asistență juridică, în mărime de 15 000 lei, și taxa de stat, în mărime de 22 508 lei.

La data de 24 mai 2023, prin intermediul poștei (f.d.104), S.R.L. „Mion-Plant” a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 27 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii, casarea hotărârii primei instanțe și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de S.R.L. „Mion-Plant” împotriva hotărârii din 27 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a comunicat S.R.L. „Mion-Plant” despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat, în mărime de 16 881 lei, fiind stabilit un termen de 10 zile din momentul primirii copiei încheierii pentru lichidarea neajunsurilor menționate. În caz contrar, cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită în conformitate cu art. 369 alin.(1) din Codul de procedură civilă. Totodată, s-a explicat părților că asupra chestiunii primirii sau restituirii cererii de apel, va decide un complet de 3 judecători, fără citarea participanților la proces.

Prin încheierea din 21 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit apelul declarat de S.R.L. „Mion-Plant” împotriva hotărârii din 27 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motivul neînlăturării, în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

La 15 august 2023, S.R.L. „Mion-Plant”, reprezentată de avocatul Andrei Crasnoștan, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 21 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii contestate, restituind cauza la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că, instanța de apel a indicat că, nu a lichidat neajunsurile în termenul acordat și anume până la data de 14 iulie 2023.

Totodată, a menționat că, în perioada 03 iulie 2023 – 14 iulie 2023, avocatul Andrei Crasnoștan, reprezentantul apelantului, s-a aflat în concediu anual de odihnă, stabilit prin ordinul Nr.03/05-AC din 03 mai 2023, fiind plecat peste hotarele țării și în aceste condiții, nu a avut acces la informația de pe poșta electronică, iar S.R.L. „Mion-Plant”, nu a cunoscut despre obligația stabilită de instanță și din aceste considerente nu a fost posibilă lichidarea neajunsurilor conform încheierii instanței de apel din 28 iunie 2023.

Recurentul a opinat că, încheierea contestată, îngreuează accesul persoanei la justiție, contrar art.5 din Codul de procedură civilă, iar instanței de judecată îi revine potrivit art.9 din Codul de procedură civilă, rolul dirigitor, pentru a nu se admite în consecință lezarea dreptului la un proces echitabil garantat de art.6 pct. 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului și avocatului la data de 23 august 2023 (f.d.132).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea de restituire a cererii de apel în data de 21 iulie 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la 15 august 2023.

Materialele cauzei atestă expedierea către recurent a copiei încheierii instanței de apel la data de 31 iulie 2023, inclusiv avocatului la adresa electronică (f.d.123). Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului judecătoresc contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, hotărârea din 27 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost contestată cu apel de către S.R.L. „Mion-Plant”, prin intermediul administratorului Mihail Bolbocean, depunând în acest sens cerere de apel, la 24 mai 2023, prin intermediul poștei (f.d.104).

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În contextul normei de drept precitate, prin încheierea din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de S.R.L. „Mion-Plant” împotriva hotărârii din 27 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a comunicat S.R.L. „Mion-Plant” despre necesitatea prezentării apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat, în mărime de 16 881 de lei, fiind stabilit un termen de 10 zile din momentul primirii copiei încheierii pentru lichidarea neajunsurilor menționate (f.d.117).

În corespundere cu prevederile art. 100 alin.(1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Copia încheierii instanței de apel din 28 iunie 2023 a fost expeditată apelantului, inclusiv avocatului Andrei Crasnoștan, prin e-mail, la data de 04 iulie 2023 (f.d.117).

Prin încheierea din 21 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă, s-a restituit apelul declarat de S.R.L. „Mion-Plant” împotriva hotărârii din 27 aprilie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din motivul neînlăturării, în interiorul termenului acordat de instanță, a

neajunsurilor indicate în încheierea din 28 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d.118-122).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestuia, apreciază ca fiind corectă soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel, având în vedere neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, din motivele ce succed.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în recursul declarat, reprezentantul recurentul, avocatul Andrei Crasnostan, a menționat că, în perioada 03 iulie 2023 - 14 iulie 2023 s-a aflat în concediu anual de odihnă, fiind plecat peste hotarele țării și în această perioadă nu a avut acces la informația din poșta electronică.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, la cererea de recurs a fost anexată copia ordinului nr. 03/05-AC din 03 mai 2023, din care rezultă că, avocatul în perioada 03 iulie 2023-14 iulie 2023 s-a aflat în concediu anual de odihnă (f.d.129), și copia pașaportului pe numele lui Andrei Crasnostan, prin care se atestă trecerea frontierei de stat pe sensul de ieșire din țară la data de 02 iulie 2023 și pe sensul de intrare în țară la data de 12 iulie 2023 (f.d.130, verso).

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu neagă aflarea reprezentantului apelantului, avocatului Andrei Crasnostan, în concediu anual de odihnă în perioada menționată, însă nu poate fi reținut ca fiind justificat argumentul avocatului privind lipsa accesului la poșta electronică în perioada aflării în afara țării.

Chiar și dacă se admite că, în perioada enunțată avocatul Andrei Crasnostan nu a avut acces la poșta electronică, însă revenind în țară la data de 12 iulie 2023, avocatul a avut un termen rezonabil până la 21 iulie 2023, data emiterii încheierii, de a verifica poșta electronică și, după caz, de a formula o cerere în adresa instanței de apel cu solicitarea de a fi prelungit termenul de procedură care expira la data de 14 iulie 2023, în conformitate cu art.115 din Codul de procedură civilă, anexând înscrisurile confirmatorii în acest sens inclusiv copia ordinului de aflare în concediu.

În corespundere cu art. 115 din Codul de procedură civilă, la cererea participanților la proces interesați, instanța de judecată poate prelungi termenul de procedură stabilit de instanța de judecată. Termenul poate fi prelungit pentru același temei o singură dată. Termenul de procedură stabilit de lege nu poate fi prelungit, fiind aplicabil art.116.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, instanța de apel întemeiat a constatat că, în termenul acordat de instanță, apelantul nu a lichidat neajunsurile admise la depunerea cererii de apel, în situația în care instanța de apel nu avea de unde să cunoască despre aflarea avocatului în concediu anual de odihnă și imposibilitatea accesării poștei electronice, iar partea apelantă nu a informat instanța de apel, precum nici nu a solicitat prelungirea termenului de procedură.

De altfel, din alegațiile părții recurente nu se identifică faptul că, avocatul nu ar fi recepționat la adresa electronică încheierea instanței de apel prin care nu s-a dat

curs cererii de apel, însă argumentele vizează imposibilitatea lichidării neajunsurilor în termenul acordat de instanță prin încheierea din 28 iunie 2023, având în vedere aflarea avocatului Andrei Crasnostan în concediu anual de odihnă în perioada 03 iulie 2023-14 iulie 2023, precum și lipsa accesului la informația din poșta electronică, fiind peste hotarele țării în acea perioadă.

În altă ordine de idei, deși, prevederile legii procedurale sunt exprese și certe în cazul declarării apelului, precum și obligația apelantului de a se conforma prevederilor legale în acest sens, cuprinse în art.365 din Codul de procedură civilă, pentru a evita sancțiunile procedurale, apelantul depunând la data de 24 mai 2023, prin intermediul poștei (f.d.104), cererea de apel inițială, a eludat de a se conforma normelor procedurale și de a depune cererea de apel în conformitate cu exigențele legii, precum și dovada de plată a taxei de stat în cuantumul prevăzut de lege, având în vedere natura litigiului. De altfel, hotărârea integrală a primei instanțe a fost expedită părților, prin scrisoarea datată cu 13 iunie 2023 (f.d.110).

La data de 21 iunie 2023, prezenta cauză a fost expedită Curții de Apel Chișinău pentru examinare în ordine de apel (f.d.111), iar la data de 23 iunie 2023, a fost înregistrată în Curtea de Apel Chișinău și repartizată completului de judecată (f.d.112).

Mai mult, odată inițiind procedura de apel, apelantul urma să se intereseze periodic de soarta dosarului. Părțile trebuie să ia măsuri în intervale rezonabile de timp pentru a afla despre progresul procedurilor judiciare despre care aceștia cunosc, în plus, pornită la cererea de apel depusă inclusiv de S.R.L. „Mion-Plant”.

Art. 110 din Codul de procedură civilă prevede că, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În virtutea art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept citate cu situația de fapt, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, instanța de apel justificat a conchis că, apelantul S.R.L. „Mion-Plant” nu s-a conformat indicațiilor instanței de apel pentru remedierea neajunsurilor admise la depunerea cererii de apel.

În conformitate cu prevederile art.10 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel că, apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel.

Argumentele părții recurente nu pot fi reținute în justificarea solicitării de casare a încheierii contestate, având în vedere neconformarea acesteia indicațiilor instanței de apel, în condițiile în care actul judecătoresc a fost comunicat părții recurente, iar partea are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Prin prisma respectării dreptului la un proces echitabil, inclusiv dreptul de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, conturat în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că, partea recurentă și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în interiorul cadrului legal relevant.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Mion-Plant”, reprezentată de avocatul Andrei Crasnostan,

Se menține încheierea din 21 iulie 2023 a Curții de apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Centrul Științifico-Practic „Protecția Plantelor” Societatea cu Răspundere Limitată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Mion-Plant” cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Aliona Donos

Oxana Parfeni